

NAISTEN HUONE vol II - Improvisoitu oopperaesitys

Mia Heikkisen ensimmäinen jatkotutkintokonsertti
Musiikkitalon Camerata-salissa tiistaina 30.5.2023 klo 19.00

Improa!-oopperaimprovisaatioensemble:

Mia Heikkinen, sopraano

Jenni Lättilä, sopraano

Mikko Helenius, piano

sekä Juulia Tapola

Ohjelma

Improvisoiduista kohtauksista luotu oopperaesitys. Yleisö pääsee vaikuttamaan esityksen kulkuun valitsemalla tulevaan kohtaukseen jotain tai joitain asioita seuraavista: musiikkityylin annetusta musiikkilistasta, hahmojen nimet ja ammatit/intohimon kohteet, missä seuraava kohtaus tapahtuu, antamalla kohtaukseen sisällytettävän lauseen, valitsemalla rekvisiittapöydältä kohtaukseen sisällytettävän esineen.

Kaikki esityksessä kuultava musiikki, teksti ja näyttämöllinen toiminta keksitään tarttumalla omiin ja/tai toisen laulajan ja/tai soittajan antamiin impulsseihin ja ideoihin.

Esitys koostuu 9-11 kohtauksesta,
kokonaiskesto noin 1,5h (sisältää väliajan).

Naisten huone

Naisten huoneen idea juontaa kymmenen vuoden takaa: katselin 2010-luvun alkuvuosina televisiosta useita erilaisia naiskoomikkojen tekemiä sarjoja kuten Hansu ja Pirre, Kumman kaa, Siskonpeti, Todella upeeta jne, jotka innoittivat ja naurattivat minua kovasti. Ihailin suuresti näitä naisia, jotka (aiemmin totutusti niin miesvaltaisella alalla) tekivät komiikkaa ja tarttuivat naisille tuttuihin asioihin huumorin avulla, nauroivat itselleen ja omalle toiminnalleen. Mielessäni alkoi kyteä ajatus, että voisipa oopperakin olla yhtä hauskaa ja voisinpa minäkin päästä yleisön eteen käsittelemään tabuja laulamalla ja laajentamaan omaa näyttämöllistä toimintaani ja roolikuvastoani. Takaraivossani kyti myös ajatus elvyttää henkiin improvisaatioryhmämme, joka oli hajonnut valmistuttuamme Sibelius-Akatemiasta.

Esitellessäni ajatukseni Jenni Lättilälle ja Improassa alusta asti soittaneelle pianisti Mikko Heleniukselle, päätimme toteuttaa idean kolmen improvisoijan voimin. Pyysimme produktion mukaan myös meille tutun ohjaajan Juulia Tapolan harjoituttamaan meitä ja toimimaan ohjailijana esiintyjien ja yleisön välillä. Naisten huone sai ensi-iltansa Musiikkiteatteri Kapsäkin ravintola Allotriassa vuonna 2015.

Naisten huone vol II

Naisten huone vol II on tutkimustarkoitukseen päivitetty versio edellisistä esityksistä. Nyt musiikkityylit on rajattu käsittämään oopperalavalla nähtäviä musiikkityylejä, joten olen poistanut aiemmin mukana olleet tyylit, jotka eivät perinteisesti kuulu oopperalavalle: virsi, lastenlaulu, saaristolaisvalssi, tango ja lied. Poistin myös suomalaiset säveltäjät Merikanto, Sibelius ja Kuula, pysyäkseni vielä selkeämmin, rajatummin ja tunnistettavammin oopperan tyyliissä. Tiedostan musiikin rajauksen poistaneen myös yhden koomisen aspektin eli sen, että oopperalaulajat laulavat oopperaäänellään lastenlaulua tai tanssivat saaristolaisvalssin pyörteissä. Näissä poistetuissa tyylilajeissa olisi ollut myös paljon improvisaatiolle tyypilliseen mokailuun mahdollistavia hetkiä, sillä niissä musiikin symmetrisyys tuo toiveen riittävälle ja pakon nopealle tekstin tuotolle.

Päätimme tutkimuksellisista syistä myös aivan viime metreillä muuttaa Juulia Tapolan roolia esityksessä ja siirtää juontovastuun minulle avaten näin vielä tehokkaammin esiintyjien ja yleisön välistä neljättä seinää.

Tutkimuksessani keskityn improvisaation luomiin koomisiin tilanteisiin ja olen harjoitusperiodin myötä tietoisempi siitä, millä tavoin komiikkaa syntyy. Toki moni asia on myös kiinni puhtaasti sattumasta ja ajoituksesta enkä voi millään tietää mikä lopulta ketäkin naurattaa.

Repertuaarioopperassa tekstiä ja melodiaa ei sovi muuttaa ja ohjauksen tulee noudattaa sovittua. Improvisoidussa oopperassa sitä vastoin kaikki keksitään hetkessä ja kaikki voi myös muuttua sopivasta impulssista yllättäen. Kun kaikki on ennakoimatonta ja spontaania, syntyy lopputuloksena usein tahatonta komiikkaa. Minua kiehtoo minkälaiset asiat saavat yleisön nauramaan ja voisiko näitä keinoja käyttää myös repertuaarioopperan roolihahmoja luodessa? Löytyisikö improvisaatiosta hyödyllinen työkalu ammattiin opiskelevalle tai jo ammatissa toimivalle ooppera-
laulajalle?

Improa!-oopperaimprovisaatioryhmä

Improa! on perustettu alunperin vuonna 2006. Alun suuremmasta kokoonpanosta on jäljellä improkolmikko Mia Heikkinen, Jenni Lättilä ja Mikko Helenius, sekä vuonna 2014 mukaan ryhmän ohjailijaksi tullut Juulia Tapola. Kaikki työryhmän jäsenet ovat kokeneita musiikin ja oopperan ammattilaisia. Vuosien saatossa ryhmä on harjoitellut oopperaimprovisaatiota, kehittänyt improvisoinnin työkaluja omaan käyttöönsä ja hakenut lisäkoulutusta muun muassa Stella Polariksen ja lontoolaisen Impropera-oopperaryhmän kursseilta. Ryhmä on esiintynyt muun muassa Musiikki-teatteri Kapsäkissä, Teatteri Avoimissa ovissa, Café Agricolassa, Pitäjänmäen kulttuurikirkossa, Hauhon Mikonheikissä ja Turku Impro Festival -tapahtumassa.

Kiitos konsertin toteuttumisesta

Oskar Öflunds Stiftelse ja Sibelius-Akatemian tukisäätiö!

O S K A R
Ö F L U N D S
S T I F T E L S E

MUSIIKKIMENU

Barokkiooppera / Georg Friedrich Händel

Verismo / Giacomo Puccini

Klassismi / Wolfgang Amadeus Mozart

Saksalainen romantiikka / Richard Wagner

Bel canto / Vincenzo Bellini, Giuseppe Verdi

Ranskalainen 1800-luku / Georges Bizet

Operetti / Johann Strauss

Ranskalainen impressionismi / Claude Debussy

Minimalismi / Philip Glass

Musikaali / Andrew Lloyd Webber

Aikamme musiikki / nykymusiikki

